

ПЛАГІАТ: МІЖКУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглянуто інтернаціоналізацію як сучасну тенденцію вищої освіти. Визначено, що, з огляду на різний навчальний досвід та культурні традиції студентів-іноземців, необхідно розробити та запровадити підходи, що сприятимуть утвердженню академічних етичних стандартів. Обґрунтовано необхідність враховувати традиції системи освіти в Китаї для забезпечення ефективної адаптації студентів до культури академічної доброчесності в українських університетах.

Ключові слова: вища освіта, академічна доброчесність, Китайська народна республіка.

Abstract

The article considers internationalization as a modern trend of higher education. It is determined that, given the different educational experiences and cultural traditions of foreign students, it is necessary to develop and implement approaches that will promote the establishment of academic ethical standards. The need to take into account the traditions of the education system in China to ensure the effective adaptation of students to the culture of academic integrity in Ukrainian universities is substantiated.

Keywords: higher education, academic integrity, People's Republic of China.

Вступ

В ухваленому за підсумками Римської Міністерської Конференції країн-членів Європейського простору вищої освіти (далі – ЄПВО) Комюніке (Rome Ministerial Communiqué, on November 19, 2020) зазначено, що для досягнення спільного бачення (створення ЄПВО як простору, в якому студенти, викладачі та співробітники можуть вільно пересуватися, вчитися, викладати та займатися дослідженнями) потрібно розбудовувати «інклюзивний, інноваційний та взаємопов'язаний ЄПВО на підтримку стійкої, згуртованої та мирної Європи» [1]. В даному контексті, ЄПВО є взаємопов'язаним, оскільки «спільні рамки й інструменти продовжать сприяти та активізувати міжнародну співпрацю та реформування, обмін знаннями та мобільність працівників і студентів» [1].

Щороку мільйони студентів вступають в університети за межами власних держав, щоб отримати новий досвід навчання. На думку С. Гоу (S. Gow), інтернаціоналізація вищої освіти в ідеальному варіанті є «можливістю виграти від синтезу глобальних поглядів на знання» [2]. Водночас, дослідження міжнародного освітнього процесу засвідчили і специфіку міжнародної співпраці: «міжкультурне порозуміння, постколоніальні дискурси, стереотипи, контрастивні риторичні стилі та різні норми, правила наукового дослідження» [2]. Зростаюча кількість студентів, залучених до процесів інтернаціоналізації, потребує вивчення умов їх адаптації та академічної успішності. Одним із проявів викликів інтернаціоналізації вищої освіти є дискурс щодо дотримання етичних стандартів, а саме принципів та цінностей академічної доброчесності.

Щороку зростає частка студентів з Китаю, залучених до міжнародної співпраці (студенти з КНР становлять 10 % від загальної кількості здобувачів вищої освіти в світі). Мільйон китайських студентів навчаються за кордоном. Багаточисельна студентська спільнота з КНР, перспективи їх навчання в українських закладах вищої освіти (далі – ЗВО), потребують окремої уваги до традицій системи освіти даної держави.

Мета дослідження – розглянути питання забезпечення академічної доброчесності та протидії плагіату через призму міжкультурної взаємодії.

Результати дослідження

Заклади вищої освіти Китаю порушують домінування університетів англосаксонських країн в світових рейтингах. Так, в Times Higher Education World University Rankings 2020 Університет Цінхуа

займає 23 місце, а Пекінський університет – 24 [3]. В 1993 р урядом Китайської Народної Республіки (Державний план реформи і розвитку освіти КНР на середньостроковий і довгостроковий період (2110–2020 рр.) визначено завдання інституційно посилити провідні університети. Обрано 100 університетів, яким виділено 20 млрд. доларів на інтернаціоналізацію. У 1998 р. було конкретизовано терміни – до 2020 р.: 100 університетів за показниками якості й інтернаціоналізації освіти в них повинні були вийти на рівень університетів, що займають лідерські позиції в міжнародних рейтингах. На першому етапі було обрано 10 елітних університетів для фінансування реалізації поставлених урядом завдань, у 2004 р. до них приєдналися ще 36 ЗВО. У рамках цього проекту фінансується розвиток наукових центрів і придбання нового обладнання, проведення міжнародних конференцій, залучення провідних викладачів і вчених у китайські університети [4].

У зв'язку із динамічним розвитком країни і підвищенням статусу Китаю на міжнародній арені, дедалі більше студентів отримують освіту в країнах ЄС. Якщо одним із пріоритетних завдань університетів Європи та США є формування у студентів критичного мислення, а методом навчання – написання есе, то історично в освіті Китаю домінували методи, що вимагали запам'ятовування та аналізу класиків конфуціанської літератури. Як наслідок – ігнорування питання авторства, а нездатність дослівно передавати чужі ідеї та думки кваліфікувалися як недоліки навчальної практики. Дана освітня культура проникла в сучасний освітній процес. Тому додаткового дослідження потребує процес адаптації студентів з Китаю в контексті міжкультурної освітньої концепції академічної доброчесності та такого її порушення як плагіат.

Вища освіта на глобальному рівні переживає «епідемію» плагіату [5]. Плагіат – це складне багатовимірне явище, яке опосередковується різними факторами і глибоко вбудоване в культурні, соціальні, історичні, ідеологічні реалії суспільного життя.

Звернення до досліджень енкультураційних впливів на інтертекстуальність сприяли нашому визначенню з питанням: чи є плагіат культурно обумовленим? Існує культурно-есенціалістське пояснення (наприклад, D. Sapp, C. Sowden), яке свідчить, що студенти, які мають азійське походження, схильні до недоброчесних практик (серед яких і плагіат) через отриманий навчальний досвід, культурну специфіку, яка допускає використання чужої думки (ідеї) без належного цитування, що в західній освіті кваліфіковано як плагіат. Натомість, науковці, які розглядають плагіат як складний комплекс факторів, як-то: обмежені знання про нелегітимну інтертекстуальність, недостатнє володіння мовою академічного письма, педагогічні практики та різні інші ситуативні змінні засвідчують (наприклад, T. Hyland, D. Martin): азійські студенти плагіюють не більше, ніж їхні англо-американські колеги.

Аналіз наукових розвідок дозволяє стверджувати, що пропонуючи механізми запобігання плагіату, потрібно, по-перше, враховувати попередню навчальну практику (школа, ліцей, коледж), і, по-друге, в умовах інтернаціоналізації, культурну і освітню стратифікацію студентів-іноземців. В дослідженнях Пікерінга (Pickering) і Гаррі (Garry) [6], Шмітт (Schmitt) [7] і Анжеліл-Кертран (Angélil-Carterand) [B8], які вивчали ставлення до плагіату студентів-іноземців, підкреслено, що в умовах «меншої кількості мовних ресурсів» (термін Шмітт) адміністрація університетів, викладачі мають створити додаткові засоби для запобігання плагіату, а саме: розвиток мовних шкіл, репетиторство, фасилітативна підтримка. Визначено, що розробка і затвердження чітких інструкцій виконання навчальних завдань, критеріїв оцінювання та формування культури неприпустимості використання джерел оригінальної роботи без надання обґрунтованого та належного цитування – все це є необхідними засобами адаптації студентів-іноземців (зокрема, і з Китаю) до культури академічної доброчесності.

Дані висновки засвідчили необхідність пошуку нового підходу до навчання та викладання на засадах цінностей академічної доброчесності. Імплементация цінностей в освітній процес, прозорість та чіткість процесів перегляду справ щодо порушень академічної доброчесності та неможливість уникнення справедливого покарання – підходи, що уможливають ефективне та усвідомлене навчання.

Висновки

Імплементация академічної доброчесності в освітній процес та чітко прописані процедури розгляду справ порушень уможливить, в умовах інтернаціоналізації, дотримання академічних етичних стандартів студентами з різним досвідом навчальної практики та традицій освітніх систем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Rome Communiqué, on November 19, 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ehea.info/page-ministerial-conference-rome-2020>. (дата звернення: 01. 03. 2021 р.).
2. Gow S. A Cultural bridge for the academic concept of plagiarism: a comparison of chinese and british cultural concepts of plagiarism by Chinese master`s graduates of UK institution semployed by sino-foreign joint ventures in Shanghai, China. Plagiarism across Europe and Beyond–Conference Proceedings, pp. 27–41.
3. Times Higher Education World University Rankings 2020: [https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2020/world-ranking#!/page/0/length/25/sort by/rank/sort_order/asc/cols/stats](https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2020/world-ranking#!/page/0/length/25/sort%20by/rank/sort_order/asc/cols/stats). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ehea.info/page-ministerial-conference-rome-2020>. (дата звернення: 01. 03. 2021 р.).
4. Huang F. «Comparative Perspectives in Transnational Higher Education : Case Studies of China and Japan», présenté à la «International Conference on Éducational Innovation and Social Development» organisée par le Bureau de l'UNESCO à Bangkok et le Bureau régional pour l'éducation en Asie et dans le Pacifique, Commission nationale chinoise pour l'UNESCO et l'université de Zhejiang du 18 au 20 octobre 2005 à Hangzhou, Chine.
5. Howard, RM. (2004). Plagiarism epidemics, media epidemics [online]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wrt-howard.syr.edu/Papers/Colby.htm> (дата звернення 09. 03. 2021).
6. Pickering J., Garry H. Plagiarism and international students: A matter of values differences. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.academia.edu/32396728/Plagiarism_and_international_students_A_matter_of_values_differences (дата звернення 09. 03. 2021).
7. Schmitt D. Writing in the international classroom. Teaching International Students. Improving Learning for All. 2005. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/279598265_Writing_in_the_international_classroom (дата звернення 09. 03. 2021).
8. Butler G. Supervisor perceptions of the academic literacy requirements of postgraduate students at the University of Pretoria. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://repository.nwu.ac.za/bitstream/handle/10394/11600/langt_v45_n1_a3.pdf?sequence=1 (дата звернення 09. 03. 2021).

Слободянюк Олена Михайлівна – к. п. н., старший інспектор по забезпеченню зв'язків з органами студентського самоврядування та профкомом. Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: lenaslobodianuk1970@gmail.com

Slobodianuk Olena M., PhD, Senior Inspector for Relations with Student Self-Government Bodies and Trade Union, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: lenaslobodianuk1970@gmail.com